

Studiekring Noord voor verzekeringsartsen
en bedrijfsartsen

De Prijs van Grijs

De oudere werknemer: non-probleem of
catastrofe?

Studiemiddag

donderdag 14 oktober 2004

Aanvang 12.55 uur

**Plaats: Stadsparkpaviljoen Groningen
Paviljoenlaan 3
tel: 050- 5262071**

Geachte collega,

De Studiekring Noord nodigt u weer uit voor de jaarlijkse studiebijeenkomst. Traditiegetrouw zal deze studiemiddag weer worden gehouden in het sfeervolle Groninger Stadspaviljoen.

In zowel het werk van de bedrijfs- als de verzekeringsarts is de leeftijd van de arbeidsongeschikte werknemer een factor. Welk werk is voor een oudere werknemer geschikt? Wanneer is iemand eigenlijk een oudere werknemer? Is functioneel leeftijdsontslag een terechte maatregel, en waarom geldt die wel voor verkeerspiloten, maar niet voor bouwvakkers? Wat is voor een bedrijf goed ouderenbeleid? Is iemand beperkt op basis van een ziekte of aandoening, of is het een normaal fysiologisch verouderingsproces? Ouderdom is toch geen ziekte? Allemaal vragen die eenvoudiger te stellen dan te beantwoorden zijn. Kortom, zoals u van ons gewend bent, beloofd dit een informatieve en leerzame middag te worden.

Evenals afgelopen jaren zal de middag naast enkele inleidingen bestaan uit workshops. We hebben diverse deskundigen bereid gevonden een workshop te leiden. Op de studiemiddag kunt u maximaal aan twee workshops deelnemen. Bij de aanmelding voor de studiemiddag kunt u uw voorkeur voor de workshops aangeven (zie aanmeldingsprocedure aan de ommezijde).

Door deze opzet zijn er enkele gevolgen voor de aanmelding. Ten eerste: vol is vol. Workshops zijn alleen effectief bij een beperkte groepsgrootte. Vandaar dat we de maximale deelname aan deze middag moeten beperken. Wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Aanmelding aan de zaal is niet mogelijk. Aangezien de workshop voorkeur gelijk met de betaling moet worden aangegeven, moet iedere deelnemer zich individueel opgeven. **Collectieve opgave via de werkgever is dus niet mogelijk.**

Programma

12.30 uur Zaal open, ontvangst en koffie

12.55 uur Opening door de voorzitter

Inleidingen

13.00 uur Demografie van de oudere werknemer
Prof.dr.J.W. Groothoff

13.30 uur De fysiologie van de oudere werknemer
Prof.dr.H.W.G.M. Boddeke

14.00 uur Oud is Goud
Mw. Y.O. Verhagen

14.30 uur pauze

15.00 - 15.55 uur Workshop ronde 1

16.00 - 16.55 uur Workshop ronde 2

16.55 uur Invullen evaluatieformulier

17.00 uur Sluiting met hapje en drankje

In het kader van de aangevraagde accreditatie bij de ABSG (voorheen SGRC) ontvangt u aan het eind van de middag na inlevering van het evaluatieformulier een certificaat.

Accreditatie voor deze nascholing is verleend in de hoofdstroom arts voor arbeid en gezondheid, voor 3.5 uur onder nr. **RC 0407011**
(meer informatie hierover op internet.)

Namens Studiekring Noord: N.Visser, E.Vonk,
J.Miedema, P.A.C.H.Joosten, J. Spanjer,
P.Storms en J.Buitenhuis.
E-mail: info@studiekringnoord.nl

Studiekring Noord op internet:
<http://www.studiekringnoord.nl>

Aanmelding vindt plaats door € 50,- vóór **1 oktober 2004** over te maken op postbankrekening 9236889 ten name van Studiekring Noord te Winsum onder vermelding: studiemiddag 2004 en de workshop voorkeur (maximaal 5 letters, zie onder) . Gezien de lage prijs is het niet mogelijk bij annulering de deelnamekosten te retourneren

Hoe kan de workshop voorkeur worden aangegeven? Elk van de georganiseerde workshops heeft een letter (A t/m E). Op uw overschrijving voor de opgave kunt u door de letter volgorde bij de mededelingen uw voorkeur aangeven. Bijvoorbeeld: DBACE. In dit geval zou het liefst workshop D bezoeken, als tweede voorkeur workshop B etc. Bij de indeling van de workshops zullen we zoveel mogelijk met uw voorkeur rekening houden. Aan de zaal ontvangt u uw definitieve indeling.

Routebeschrijving:

Adres:
Stadsparkpaviljoen Groningen
Paviljoenlaan 3
Groningen
050-5262071

Route vanaf **A28**:
Bij Julianaplein links, A7 richting Drachten.
Meteen rechts, afslag Groningen West – richting Zuidhorn. Bij stoplichten links langs het Gasunie gebouw.

Route vanaf **A7**:
Afslag Groningen West. Rontonde ¾ nemen, richting Zuidhorn. Bij stoplichten links, langs het Gasunie gebouw.

Na enkele honderden meters ligt in de bocht, verscholen tussen het lover het rustieke paviljoen.

Workshop A

De “leeftijdsloze” werknemer
door: prof.dr. J.W. Groothoff

Nadere toelichting op de demografische gegevens. Zijn er culturele verschillen? Welke relevante handvatten voor de praktijk zijn uit deze epidemiologische gegevens te halen? Welke trend is te achterhalen, en wat betekent dit voor de toekomst? Hoe kan preventie van langdurige arbeidsongeschiktheid bij oudere werknemers worden vormgegeven?.

Workshop B

Fysiologie van de oudere werknemer
door: prof. H.W.G.M. Boddeke

Wanneer is een werknemer oud? Welke relevante fysiologische of psychologische parameters zijn er? Zijn er verschillende bevolkingsgroepen te onderscheiden? Wat zijn de consequenties voor de arbeidsprestatie? Levert ouder worden onvermogens op, en zo ja welke? Is er een fysiologische basis voor functioneel leeftijdsontslag? Heeft beweging, sporten of hersengymnastiek zin om de gevolgen van veroudering tegen te gaan?

Workshop C

Bewegingsprogramma's en de oudere werknemer
door: Sprekers van het Universitair Centrum ProMotion

Wat zijn bewegingsprogramma's bij oudere werknemers? Welke bewegingsprogramma's zijn er? Wat houdt het "Groninger Actief Leven Model" (GALM), een groot bewegingsstimuleringsproject onder 55-65 jarigen, precies in?. Wat was de aanleiding en zijn de doelstellingen en resultaten tot dusver?

Workshop D

Sportgeneeskunde en de oudere werknemer
door: drs. J. Nijboer

Wat zijn de duur en piekbelastingen bij het ouder worden? De zin en onzin van sport bij oudere werknemers. Leidt bedrijfsfitness tot minder arbeidsongeschiktheid bij de oudere werknemer?

Workshop E

Oud is goud.
door: mw. Y.O. Verhagen

Hoe ziet goed ouderen beleid eruit? Wat kan een bedrijf doen om de oudere werknemer aan de slag te houden. Is speciaal ouderen beleid noodzakelijk, en zo ja, hoe ziet dat er dan uit?

Sprekers:

prof.dr. J.W. Groothoff is socioloog en hoogleraar sociale geneeskunde

prof. dr. H.W.G.M. Boddeke is hoogleraar fysiologie

ProMotion is een samenwerking tussen de Medische en de Sociaalwetenschappelijke faculteiten van de Rijksuniversiteit Groningen en richt zich met name op het terrein van de bewegingswetenschappen.

drs.J. Nijboer is als sportarts verbonden aan het Sport Medisch Adviescentrum in Groningen.

mw. Y.O. Verhagen is hoofd personeel en organisatie van de Milieudienst Gemeente Groningen. In 2003 wonnen zij de Cum L'oude prijs voor goed, leeftijdsbewust personeelsbeleid.